

Van het begin tot het eind van zijn lange carrière neemt textiel in Matisse' artistieke visie een heel belangrijke plaats in. Stoffen geven hem een diepe waardering voor abstracte patronen en een radicaal gevoel voor hoe kleur kan functioneren. Afkomstig uit een gebied dat sinds de middeleeuwen een centrum van textielindustrie was en geboren in een familie van wevers, blijft Matisse zijn leven lang een sterke voorkeur houden voor stoffen van de meest uiteenlopende soorten en origine. Zijn verzameling stoffen, gordijnen en kostuums groeit constant en doet het decor in zijn atelier telkens veranderen. Hij noemt deze verzameling ook wel zijn 'handbibliotheek' en gebruikt deze om zijn schilderijen aan te kleden, in te delen en te componeren. Uitgezocht in uitdragerijen en antiekwinkels of meegebracht van verre reizen voorzien deze accessoires hem van een voorraad motieven en kleuren waar hij uit kan putten om de achtergrond en texturen in zijn werk te verrijken.

De rijk gedecoreerde stoffen vormen regelmatig het startpunt voor de compositie van schilderijen, zoals bijvoorbeeld *Stilleven met mand met sinaasappelen* uit 1912 (cat. 45). De lichtroze stof met bloemmotieven speelt een hoofdrol in het weelderige stilleven, dat mede door de knaloranje sinaasappelen enorm rijk is aan kleur. Bepaalde patronen en stoffen keren telkens terug, zoals dat van een toile de Jouy-achtige stof waar Matisse in 1903 op slag voor was gevallen toen hij deze vanuit de bus in een uitdragerij had zien hangen. De blauwe guirlandes op witte achtergrond vormen als ornamenteel compositie-element het startpunt voor een hele serie doeken.

Enkele stukken uit Matisse' verzameling keren direct terug in zijn schilderijen, zoals de blauwe rok met witte roesjes die zijn assistente en model Lydia Delectorskaya speciaal had vervaardigd voor het schilderij *Vrouw in het blauw* uit 1937 (cat. 46–47).

Ook de muren van Matisse' atelier zijn behangen met lap-
pen textiel. Zo hangen er stukken zogeheten *tapa*, stof
gemaakt van boombast uit Nieuw-Guinea en Polynesië,
naast Afrikaanse Kubakleden (cat. 49). De geometrische pa-
tronen die met kleine variaties het gehele oppervlak vullen,
vermoeien Matisse geen moment en vormen een bron van
inspiratie: 'Ik kan er uren naar kijken, zelfs naar de simpel-
ste, en wachten tot er iets tot me komt uit het mysterie van
hun instinctieve geometrie. Ik kan niet wachten om te zien
wat de *tapa* aan me zal onthullen – want hij is perfectie.'

Henri Cartier-Bresson, Matisse in zijn kamer in Vence, met op de achtergrond op de muren enkele Afrikaanse kleden en een tapa uit Oceanië, 1943 – 1944